Minister Funduszy
i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 10 sierpnia 2026 r.

znak sprawy: DPT-VIIa.054.1.2026

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Dotyczy: odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Senator Monikę Piątkowską w dniu 2 lipca 2026 r., dotyczące Programu „Kultura" w ramach Funduszy Norweskich i EOG (znak: BPS/043-61-1617-MFPR/26)

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie dotyczące Programu „Kultura" w ramach Funduszy Norweskich i EOG, przedstawiam następujące informacje.

W ramach oświadczenia Pani Senator przekazała uwagi i pytania dotyczące kształtu Programu Kultura w zakresie Działania 1 pn. *Rewitalizacja i zrównoważone zarządzanie dziedzictwem kulturowym z aktywnym udziałem społeczności lokalnej,* w odniesieniu do zapisów zgodnie z którymi Wnioskodawcy mający siedzibę w miastach liczących ponad 500 000 nie są uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK), zgodnie z systemem wdrażania Mechanizmów Finansowych określonym w ramach *Regulacji w sprawie wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2021–2028*. Zgodnie z zapisami tych *Regulacji* KPK ponosi ogólną odpowiedzialność za wdrożenie Memorandum of Understanding (MoU). MoU określa wieloletnie ramy programowania i wdrażania *Mechanizmów Finansowych* w danym państwie. W MoU Państwa-Darczyńcy i Państwo-Beneficjent uzgadniają w szczególności: listę programów i cele poszczególnych programów, wysokość środków przeznaczonych na programy, szczególne warunki dotyczące wdrażania poszczególnych programów.

Rola KPK ma charakter ogólnosystemowy oraz koordynacyjny i głównym zadaniem KPK jest zapewnienie zgodności z ramami prawnymi Mechanizmów Finansowych.

Program Kultura jest jednym z 8 Programów Realizowanych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2021-2028.

Operatorem Programu Kultura wskazanym w MoU jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Obowiązki MKiDN jako Operatora są szczegółowo określone w ramach uregulowań prawnych Mechanizmów Finansowych w tym wyżej wskazanych Regulacji. Operator Programu odpowiada za przygotowanie i wdrażanie programu. Odpowiedzialność ta obejmuje szereg zadań i obowiązków, takich jak między innymi zapewnienie odpowiedniej wiedzy sektorowej i eksperckiej, opracowanie rezultatów programu, przygotowanie i przeprowadzenie konkursów, wybór projektów, zawieranie umów z beneficjentami oraz monitorowanie realizacji programu i osiągania założonych rezultatów.

Każdy program realizowany w ramach Funduszy Norweskich i EOG powinien przyczyniać się do osiągnięcia celów właściwego obszaru programowego. Operator Programu, we współpracy z Partnerami Programu opracowuje Notę koncepcyjną, określającą zakres i planowane rezultaty programu. Nota koncepcyjna przedstawia w szczególności cele programu, najważniejsze problemy i wyzwania, na które Program ma odpowiadać, planowane rezultaty, sposób uwzględnienia warunków określonych w MoU, planowane konkursy i projekty predefiniowane oraz wstępny podział budżetu.

Odnosząc się do konkretnych zapisów Programu „Kultura", należy podkreślić, że Nota Koncepcyjna została przygotowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wraz z partnerami, tj. Norweskim Dyrektoriatem ds. Dziedzictwa Kulturowego (RA), Norweską Dyrekcją ds. Sztuki i Kultury (ACN) oraz Islandzkim Centrum Badań (RANNÍS). Nota Koncepcyjna zawiera wskazane w ramach Regulacji elementy, w tym m.in. określenie kwalifikowalnych beneficjentów Programu. Określa również, że w ramach Działania 1 Programu Kultura pn. „Rewitalizacja i zrównoważone zarządzanie dziedzictwem kulturowym z aktywnym udziałem społeczności lokalnej" Wnioskodawcy mający siedzibę w miastach liczących ponad 500 000 nie są uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie. Zakres merytoryczny Programu wynikający z opracowanej przez Operatora Programu oraz Partnerów Programu Noty Koncepcyjnej znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach Umowy w sprawie Programu „Kultura", która określa warunki wdrażania Programu, w tym również definiuje kwalifikowalnych beneficjentów w ramach konkretnych naborów konkursowych. Na podstawie zapisów Umowy w sprawie Programu Operator Programu we współpracy ze wskazanymi Partnerami z Norwegii i Islandii przygotował dokumentację konkursową, zaopiniowaną pozytywnie przez Komitet Współpracy, w którym zarówno KPK jak i Biuro Mechanizmów Finansowych w Brukseli biorą udział jako obserwatorzy.

Rolą i obowiązkiem Krajowego Punktu Kontaktowego jest zapewnienie zgodności dokumentacji konkursowej z ramami prawnymi *Mechanizmów Finansowych*, w tym z warunkami wdrażania Programu wynikającymi z Umowy w sprawie Programu „Kultura". Natomiast rolą KPK na żadnym etapie wdrażania *Mechanizmów Finansowych* nie jest wyznaczanie merytorycznego zakresu Programu, w tym definiowanie kręgu potencjalnych beneficjentów wsparcia oraz kwalifikowalnych działań wsparcia.

Operator Programu ponosi odpowiedzialność za merytoryczne zaprojektowanie Programu oraz jego późniejsze wdrażanie.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej podział kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy Krajowym Punktem Kontaktowym a Operatorami Programów, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej nie jest właściwe do szczegółowego odnoszenia się do pytań Pani Senator dotyczących merytorycznych przesłanek wprowadzenia omawianych rozwiązań, podstaw analiz sektorowych ani ewentualnych wariantów alternatywnych. Kwestie te należą bowiem do zakresu odpowiedzialności właściwego Operatora Programu, który dysponuje wiedzą sektorową i odpowiada za merytoryczne zaprojektowanie programu oraz jego wdrożenie.

Zagadnienia dotyczące określenia katalogu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie, sposobu różnicowania ich sytuacji, stosowania preferencji, zasad punktacji oraz konstrukcji poszczególnych kryteriów wyboru projektów pozostają w gestii Operatora Programu. To Operator odpowiada za ich przygotowanie i uzasadnienie, z uwzględnieniem celów i rezultatów Programu oraz ram prawnych *Mechanizmów Finansowych*.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/